

קטנות

וגזירות

בתי העבודה

אנא אר"ב בניחן א"ב

ובבחינה המעשית ניתן להתגבר גם על כל ההי-
סוסים שפרטתי לעיל. שהרי אין האימון-המשי-
מתי בא ע"ח רמת האימון של הפרט, או במקום
תשומת-לב הראויה שתינתן בזמן האימון לכל
אחד ואחד מהנושאים. נהפוך הוא: יש בשיטה זו
כדי להחיות את האימון ולעשותו מעניין יותר,
יש בה אולי כדי משב רוח קלילה ונעימה.

מהי, איפוא, השאלה המרכזית בכל תכניות-
האימונים שלנו — ובמיוחד כאשר אנו באים
לדון ביחידות מילואים, שבהן מגבלות תקציביות
קובעות כרגיל הגבלות וסייגים למשכי האימון
ולתכיפותו, אך כמעט ובאותה-מידה גם לגבי
היחידות הסדירות? הבעיה היא בעצם: האם
ההדרכה הניתנת היום לחיילינו הינה טובה? האם
ממצים אנו את משך הזמן והקצבת התחמושת?
יש ונדמה לי לעתים כי דבר-מה נשתנה עם
גידול הצבא והתעצמותו, עם הכנסת נשק חדיש
ואמצעים אחרים, עם שיפור עבודת המטה ופיתור-
חה, ועם המעבר בשטח האימונים לתרגול הפיקוד
והמנגנון כולו בהפעלה של עוצבות בהיקף גדול
שלא ידענו קודם לכן; יש ונדמה לי כי כל אלה
גרמו לכך ששוב אין לבנו ועינינו ליסודות
ולפרטים.

בהציגנו שאלה כזו, שכמעט ונראית כזרה
(ובודאי כמזוהה) אף לי עצמי, (גם מבלי שהצגת-
שאלה זו תאפיל במשהו על כל הישג שהשגנו) —
טוב נעשה באם כנים נהיה עם עצמנו ונבחון את
המצב לעומקו ולאשורו.

• מה הן, איפוא, נקודות-התורפה שאנו נוהגים
לחזור ולהדגיש אותן כמעט בכל סיכום של אימון-
עוצבתי או תרגיל כל שהוא? מה רואים אנו בעת
ביקורים של המפקדות הממונות אצל יחידות
בשדה?

אנו מדברים על רמת הקליעה, על הטיפול
בנשק, על ציון מטרות-ואבחנתן, על פקודות-אש
ובקרת-אש, על הסואה, על ניצול נכון של השטח,
משמעת-תנועה של שדרות-רכב בדרכים, משמעת
נ.מ.. כל הנושאים ה"נצחיים" האלה חוזרים ובאים
עלינו, בעד זלוזל (אם ננהג בו) בכל אחד מאלה
עלול כל צבא לשלם ביקור. ומי אינו זוכר את
חשיבות בעית ההתחפרות, את הנהוג ואת השגרה
ההכרחיים במוצב שנתפש ע"י כוחותינו? אלה
הם רק מעט-מועיר מן הבעיות המטריות אותנו

חזיון רגיל וקבוע חוזר-ונשנה לנו בתקופת
הדיונים, כשעל סדר יומם של מפקדות ומטות
בדרגיהם השונים, עומדת לדיון תכנית העבודה
לשנה הבאה. כונתי לפרק הדן בתכניות האימונים,
ולחלקים שונים שבו. שוב עולות וצצות הבעיות
על משכי האימון, משך הכנת המפקדים, הקצבות
התחמושת — והויכוח על הקצבת עזרי-אימון
ורכב; יש וגם בעיות נוקבות אחרות תופשות
מקומן בפרק זה: היחס שבין אימון היחידות
לאימון המפקדים, דיונים על שיטת האימון, חזרות
על נשק, שאלת אימון יחידות ועוצבות וגיבוש
הדרכתי של מסגרות. לבטח יימצאו בינינו כאלה
שימצאו את דרך האימון-המשימתי שלגבי יחיי-
דות מסוימות במצבן הנתון, כמוקדמת מדי. יהיו
שיטענו: אכן, כך — אך אני מעדיף להעביר פעם
נוספת "אמון יסודי" בתפעול הנשק ולודא כי
אמנם מבנה מסגרת-היסוד וכל הנובע מכך, מספר
החיילים במסגרת, הנשק ועצמת-אשו, שכל אלה
חדרו לתחושתם ותודעתם של החייל-הפרט, ושל
המפקדים מדרג הכיתה והמחלקה; יבואו ודאי
אחרים ויטענו: — כיצד יוכלו מפקדים להתפנות
לאימון המשימתי מבלי שיהיה זה על חשבון זמנו
ורמתו של אימון החייל-הפרט או אימון המסגרת
שבאחריותו, אך גם לא על זאת במיוחד נתכונתי
לעמוד אפעם. כי באמת אין זו בעיה עקרונית

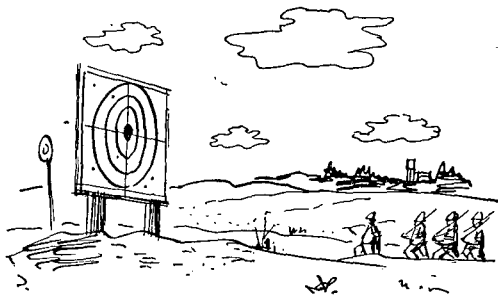
בשטח שהגו בלתי-מתאים ביותר לביצוע השיעור הנדון, במצב של אי-בטחון המדריכים לגבי עצמים וטוחים שהיו עיקרו של השיעור — וב-היעדר תיקון והקניית תשומת-לב, לשיטת הציון ולסדר מתן הפקודה. אך כל אלה אינם רק תוצאה של הדרכה לוקה — מקורם גם בחוסר שליטה של מפקדים בחייליהם.

כך גם בקרב — או בתרגילי עוצבות. מפקדים שאינם מודאים את דבר מנוחת חייליהם, בכל עת שהדבר ניתן, שאינם מורים ופוקדים על סידורי המנוחה והשינה, ועל חלוקת התפקידים של השאר לצרכי האבטחה והכוננות — כמוהם כמחבלים ביכולת-המאמץ העתידה של יחידותיהם.

לחיילים יש תמיד לאמר מה עליהם לעשות. — בדיוק כפי שיש תמיד להסביר להם מה הנם הולכים לבצע ומדוע. יש להביאם לידי פעולה אינסטינקטיבית בכל הנוגע לשגרת החיים הצבאיים ואורחם ולתפעול הנשק — ולפעולה המהירה ביותר בכניסה לקרב-מגע, יהי זה מתוך תנועה או מתוך מצב-תנוחה. יהיה זה נגד התקפת אויב או נגד פעולה מן-המארב.

ע"י טיפול בקטנות אלו, כאשר הן מבוצעות במדויק ובהקפדה, ניתן לודא שיהפכו להרגלי-קבע. הללו — יש בכוחם להביא את החייל לידי כושר-ביצוע גבוה; בכל אלה — אמת-המדה לבחינת יכולת ההדרכה של המפקד ויכולת השליטה שלו.

כוחם של מפקדים נבחן ביכולתם לשלוט ברצונם של החיילים לעשיית רצונם הם, להחדיר בהם התחושה שיש לעשות תמיד רצונו של המפקד, שכן רצונו חייב בכל עת להיות זהה עם סה"כ הפעולות המודאות את כשירות יחידתו ואת רוחה הטובה.

לפרקים כה מזומנים. האם רק רמת הדרכה לקויה הנה בעוכרינו, או שמא אחר מקורן של תופעות אלו יש לחפש בכך מהי מידת שליטתו של המפקד, מה הן הירידה לפרטים, ההקפדה ללא-סטיית וביצוע הוראות ופקודות? הבעיה שתעמוד לפנינו תמיד הנה בעית כושר הביצוע של יחידותינו — ועם השגת כל אלה השגנו את רמת הביצוע הרצויה לנו.

מכאן, שבארגון הטוב של ההדרכה, ובהקפדה המלאה בשליטתו של המפקד, מונחות הערובות להצלחתנו בקרב. מפקדים לא יצליחו למצות מלוא היכולת המבצעית מחייליהם בעת קרב אלא אם כן השכילו להדריך כראוי את היחידות במשך כל ימות הרגיעה ותקופת האימונים.

חוברות ה"הדרכה הצבאית" ו"פרקים בהדרכה צבאית", לרבות כל חוברות מטכ"ל/מה"ה, מכילים — בצורה בהירה ובלשוון מובנת לכל — עיקרי התורה הצבאית והטובות שבשיטות ההדרכה המקובלות. הן מספקות כדי ליתן לכל מפקד האמצעים ומכשירי העבודה לביצוע משימתו זו.

האם אמנם טובה היא ההדרכה בכל היחידות? צאו וראו, מה ראתה קבוצת קצינים בכירים מהמטכ"ל שבאה לביקור במטוח אש-קרב של אחת היחידות. האם באמת התחמושת אינה מספיקה? נכון אמנם שיחידה זו היתה זקוקה מאוד להגיע אל שדה-המטוחים; אך משהגיעה למטוח — מה אירע שם? נתברר כי לא טרחו לודא שכל שלבי האימון המכין יבוצעו במלואם. עזרי אימון המצויים בשפע במחסני היחידה שבמתקן, לא נוצלו — וע"כ לא הושגו התוצאות הרצויות.

באותו ביקור ביחידה מסויימת, המצב בשיעורי בחן-פרט לא היה משביע-רצון. אמנם, לא היו בשיעור עבירות על בטחון-אימונים בנשק, אך ספק אם הושגה תכלית הנושא "אומדן מרחק".

בשני המקרים ניתן להבחין בחוסר הקפדה על פרטים; בהעדר הכנה מספקת של המדריכים, בבחירת שטחי האימון תוך אי-ניצול של עזרי-אימון חיוניים; מעל לכל — באידיעה של יסודות ההדרכה הטובה. אם יכולנו לראות במטוח חיילים שאינם יודעים נכונה מצבי יריה בשכיבה, הרי מצאנו את היחידה האחרת כשהיא נמצאת